

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. шадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових послань М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пса-жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Де небезпека?

(+) Страшний случай на першій засіданню посольської палати дня 5. жовтня розкрив очі всіх на грізні наслідки політичного радикалізму, підготовленого неперечно посівом всяких крайних живел, а особливо соціалізму. Довгий час сіяли сі сівачі бурян посеред широких верств населення і сей посів видає тепер такі грізні і грізні плоди. День в день радикальні, ліберальні і соціалістичні дневники і часописи сіють вітер, отже нічого дивного, що опісля маємо бурю. Не треба однак запліщувати очей і на наші відносини, бо тут на пограниччю царської держави, де розвельможилася анархія, нігілізм і соціалізм, „російська метода“ переносить ся звідтам і на нашу землю і приймає ся дуже скоро, чого вже мали ми численні докази. Отже не тільки й західних краях, але і у нас в Галичині треба мати розкриті очі на сего ворога суспільного ладу і порядку, треба звертати ненастанно бачність на него. А сям ворогом є неперечно соціалізм і рідийський брат радикалізм і батько їх обидвох лібералізм. Всі три вони запопадливо заходять ся коло того, щоби й між руским народом зацепити свій накорінок, щоби й між руским населенням засіяти сей кукіль на нашій ниві, податній так для всякого буряну і тому то тим пильнішу треба нам на се звертати бачність, треба громадити наші сили до оборони, до захисту проти сих ворогів.

День в день в дневниках, тижневниках, брошурах, летючих листках, в всяких зборах, і вічах, в читальнях розповсюджують ся вороги Христової Церкви і віри, суспільного ладу і спокою свої розладові засади і змаганя а ся їх проповідь ширить ся ненастанно, росте і впливає страшно шкідливо всюди, а також і в нашій крлю, серед руского народу. Тому треба підносити голос остороги. А треба се робити не в інтересі нашого сторонництва християнсько-суспільного, але в інтересі найвищих дїбр руского краю і народу. А при тим треба також виступати і боронити ся проти хибних наук лібералізму, від котрого соціалізм переняв свої основні похибки. Лібералізм є за-

взятим ворогом Христової Церкви. Він перший виповів війну катол. Церкві, котра не тільки доводить людей до вічної щасливости і спасеня, але також учить, щоби чоловік міг собі на підставі христ. основ уладити відповідні відносини на землі. Істория учить нас, що поки ще настав соціалізм, поборював лібералізм науку Церкви, єї заповіді і уладженя. Все те можна було почути, як широким верствам населеня проповідувано, що не потреба нам Бога, ані монарха з Божою милости, бо ми хочемо собі уладити небо на землі. Коли висші стани не ходять до Церкви, то нам прислугує таке саме право. А тим способом дійшло до того, що вже в широким верствах населеня багато є ба й дужних для Церкви. Крім того лібералізм наніс великі шкоди також в господарскім житю всіх станів ліберальним законодавством, бо відобрав слабий охорону держави і суспільности.

Треба нам отже боронити ся проти лібералізму (або т. зв. поступового вільнодумства) і проти соціалізму, з котрим рука в руку йде наш радикалізм. Держім ся кріпко того, що нам переказали батьки і діди: з Богом за цїсаря, вітчину, зародину і свободну власність. Се повинні ми протиставити соціалістам. У них першою справою і найпильнішим змаганем є — вибити з голови і серця людий Бога, відтак не хотять ані монарха з Божою милости і по християнськи правленої держави, не хотять християнського супружя і родини (семі) і приватної власности. Все те має бути знесене, отсе коротко зібрані цілі соціалдемократи.

Соціал-демократи і всякої масти радикали вештають ся і у нас по краю і глузують словом і письмом з Бога і єго заповідий. Они голосять з Бельбом глузуючи: „Небо лишавемо ангелам і воровцям“. Соціалісти нищать в широким верствах населеня релігію, на котрій таки опирає ся Церква і держава. А коли в Ерфуртській програмі говорять, що релігія є приватною справою“ (так кажуть і рускі радикали), то се суперечить дійсному становищу всіх соціалістів з переконанем, і сему, що они говорять, та пишуть, а також ділають.

Треба мати на тямці слова, котрі їх апостол Бебель двічі виголосив в німец. парламенті: „Соціалізм змагає на тим, що нині ще звуть релігійною областю, до атеїзму (безбожя)“. Обережними фразами уживаними у віруючих ще околицях, можуть они задурити хіба легковірних і їм лише можуть не видавати ся небезпечними. Так само і в рускій суспільности багато є легковірних патріотів, котрі потїшають ся тим, що наші радикали так эле не думають, що они не є такі грізні. З понятєм релігії вяже ся тісно христ. катол. Церква з єї самостійними правами і свободним виконуванем релігійних обрядів в наших церквах і на прилюдних місцях (а отнедавно увязнив у Львові воїничант Шведюк двоє синів священичих братів Галиковских, функціонерів, на жаль, „Дністра“, як они глузували з священика, котрий провадив процесію!). Релігія вяже ся тісно з виконуванем релігійних практик в товариствах та інституціях, з християнською наукою в катол. школах, з християнським подружжєм і христ. семєю (родиною). На все те однак яко на „приватні справи“ у соціалістів і радикалів місця нема в їх будучій суспільности. Тим то справдений, віруючий християнин-католик, котрий на хрещеню зложив обіт, що буде вірувати в Бога і св. Церкву, буде поборювати соціалізм і радикалізм, та їх батька лібералізм, що змагають до атеїзму.

Усунене соціалістами Бога потягає за собою послідовно вороговане проти християнської держави, як се наглядно виявляло ся у Франції, Португалії, Іспанії й Італії, а в останних днях і в Австрії. Хто не вірить в Бога, сей не дбає вже й про володаря з Божою милости, котрий править державою з Божою волі і надає закони. Тимто другий соціалістичний апостол Лібкнехт каже: „Ми не знаємо над собою ніякого попа, ані на небі, ані на землі“. Алеж нам, християнам, приказує Бог володаря почитати і єго слухати. Отсе дальший повід, виступати проти сих крайних живел. Преданність володареві й державі є основною підставою для кожного христ. горожанина.

(Дальше буде).

О. І. Плавюк.

Учім ся від других!*

В душпастирстві єсть се річю перворядної ваги, щоби священик розумів духа часу, а особливо, щоби бачним зором слїдив за тими повітними струями, які затоплюють моральне житє народа. Священик не може хосенно і успішно душпастирвати, коли він не бачить тих всіх небезпек, які що дня загрожують вірі народа. Ся небезпека не єсть все та сама, она зміняє ся, не раз приходить приодїта в повітну одїж, часто в незаметнім, звичайнім виді, набирає автохтонної власти; а душпастир, що на все те запліщує очі, і не отямить ся, коли і як дістав ся до єго стада такий хижий ворог.

Нїхто не заперечить, що найбільшим ворогом для нашого католицкого народа, се безбожна і ворожа печать, що в трох колонах атакує будівлю християнства. Се жидівська, національно-вільнодумна і соціалістична печать. З огляду на боротьбу з християнством єї часописи собі щирі причетельки.

Як на жаль навіть в клирі дає ся відчувати недостача розуміня великої небезпеки з огляду на сего ворога, а наслідком сего проявляє ся незрозуміла байдужність.

Влучно висловив ся одного разу Святейший Отець Пій X: „Нї нарід, нї клир не розуміє значіня печати. А однак силою свого звання повинен душпастир се розуміти і відповідно сему поступати“.

З сєї причини хочу обговорити значінє печати і навіязати до сего кілька практичних рад, як священик має забратися до боротьби з лихими часописями і як має пособляти добрим часописям і книжкам?

* * *

Стирийський поет Розегер назвав раз печать: „Іовітню проповідальницею новітних часів“. І дійсно! Ся печать збирає день в день не лише сотки тисячів, але мільони людий яко слухачів. А хто стоїть на тій проповідальниці? Хто проповідує безупинно широким верствам, хто виготовляє єї проповіді, які що день вдирають ся в мільони сердець? По-

Антін Чехов.

Спомин. *)

Було се 6 до 7 літ тому назад, коли я жив в однім з повітів Т-ой губернії, в маєткю дїдича Белокурова, молодого чоловіка, що вставав доволі рано, ходив у шляфроку, вечером пив пиво і заедно жалував ся передїмною, що ніхто і ніколи єму не спочуває. Він мешкав в парку в офіційні, а я в старім дворі, у великій салі зі стовпами, де не було ніякої обстанови, крім величезної канапи, на котрій я спав, і стола, на котрім я ставив пасьянса. Тут заедно, навіть в тиху погоду гудїло щось в старих амосівських печах, а підчас бурі весь дїм дрявжав і, здавало ся, розлітав ся на часті, і було тоді трохи страшно, особливо в ночи, коли всі десять великих вікон осьвічували ся від лискавки.

Засуджений судьбою на безнастанне дарованє, я рішучо не робив нічого. Цїлими годинами глядїв я в свої вікна на небо, на шляхи, на алеї, читав усьо, що мені привозили з почти, спав. Іноді виходив я з дому і до пізнього вечера тиняв ся куди небудь.

*) Домъ съ мезониномъ. Розказъ художника. Сочиненія Антона Чехова. Томъ IX. Издавія А. Ф. Маркса. С. Петербургъ.

Одного разу, вертаючи домія, ненадійно попав я у якусь незнану мені оселю.

Заходило сонце і на двитучім житї розклязли ся вечірні тіни. Два ряди старих, густо посаджених, доволі високих сосон, стояли як дві грубі стїни, укладаючи ся в темну, гарну алею. Я легко переліз кризь пліт і чувствєсь по тій алеї, совгаючи ся на основних шпильках, що на вершок *) покривали землю. Було тихо, темно і тільки високо на вершочках дерев дрявжав дєнеде яркий, золотий промінь сонця і веселою відбивав ся у сітці павука. Сильно пахло живицею.

Я звернув у довгу липову алею. Тут таке саме заупустїне і старість; торічне лїстя сумно шелестїло під ногами, в сумерках між деревами ховались тіни.

На право, в старім, овочєвім садї, співала слабим голосом івома, мабуть також старуха. Но ось і липи скінчили ся; я перейшов біля білого дому з терасою і мезаніном і передїмною нараз відкрив ся вид на панський двір і на широкий став з купальнею, з товпою зелених івг, з селом на другім березї, і з високою, вузкою дзвіницею, на котрій горів хрест, що відбивав у собі заходяче сонце. На хвилю обдало мене чарами чогось рідного, добре знайомого, так як би я вже бачив ту саму панораму колись в дитячих літах.

*) 16 часть аршина.

А коло білих, камяних воріт, що вели з двора в поле, біля старинних сильних воріт з львами, стояли дві панночки. Одна, старша, тонка, блїда, доволі гарна, з цілою копичею каштановатого волося на головї, з маленькими упрямими устами і зі строгим видом; она лєдвє глянула на мене; друга, зовсім молоденька — було їй найбільше 17 до 18 літ — також тонка і блїда, з більшими устами і з великими очима; тая здивовано подивила ся на мене, коли я переходив мимо, сказала щось по англійськи і збентежила ся, а менї здавало ся, немовто і тих двоє милих дївчат я знаю з давна.

І я вернув ся домія з почутєм гарного сну.

Небавом після того, якось в полудне коли ми з Белокуровим проходжували ся коло дому, нежданно заїхав на подвірє повіз, в нїм сидїла одна з тих панночок. То була старша. Приїхала збирати датки на погорїдїв. Не дивлячи ся на нас, поважно і докладно оповїла нам, кілько домія згорїло в селї Сяновї, кілько мужичин, жінок і дїтїй лишило ся без стріхи і які наміри має наразї ратуничковий комітет, якого она стала членом.

Ми підписали складковий лист, она сховала єго і зараз стала працяти ся.

„Ви цілком про нас забули, Петре Петровичу — сказала она до Белокурова, подаючи єму руку. — Приїжджайте, а коли monsieur N. (она назвала мое родовє імя) схоче

глянути, як живуть почитателї єго таланту і відвідає нас, то мама і я будемо єму радї.“

Я вклонив ся.

Коли відїхала, Петро Петрович став розказувати. Тая панночка, по єго словам, була з гарної родини і звали єї Лїдією Волчанїновою, а маєток, в котрім вона проживала з мамою і сестрою а також і села на другім березї ставу, називало ся Шолківкою. Отець єї займав колись в Москві видне місце і помер в ранї тайного совітника. Мимо гарного маєтку, Волчанїнові не виїздили з села ні літом ні зимою, а Лїдія була у себе в Шолківці учителькою земської школи з платнею 25 рублів на місяць. Она тільки й видавала на себе і була горда, що живе з власної праці.

„Цїкава родина, — сказав Белокуров. — Зайдемо колись до них. Будуть нам дуже радї.“

В одно зі свят, по обїдї, згадали ми Волчанїнових і вибрали ся до них в Шолківку.

Мати і обї донї були дома. Мати Катерина Павлівна, колись мабуть гарна, тепер передчасно постарїла, дихавична, скучна і розсїяна, старала ся заняти мене розмовою о маларствї.

Довїдавши ся від доньки, що мабуть приїду в Шолківку, вона пригадала собі мої два-три пейзаї, які бачила на виставї в Москві, і тепер питала ся, що я в них хотїв висказати. Лїдія, або як єї дома звали, Лїда,

гляньмо лише на статистику німецької печатки в Австрії!

Після статистичних обчислень число ворожих часописів в Австрії (а вчисляемо тут жидівсько-ліберальні, німецько-національні, соціалістичні) вносять 360, а число християнських 90. Тож ворожа печать чотири рази сильніша від нашої.

Число передплатників вільнодумних часописів вносять около 1.810.000, а християнських 460.000. Тож так само ворог чотири-крат сильніший.

Найбільший вплив мають журнали. Тут відношене християнських часописів супроти ворожої печатки ще сумніше. Ворожих журналів 63, християнських лише 13, се єсть пята часть!

Видавництво ворожої печатки вносить щоденно 1.100.000, а християнської ледви 205.000.

Коли від християнських часописів відтягнемо три часописи, так звані забавно-поучні, що мають великий наклад (Neuigkeits-Weltblatt 32.000, Neue Zeitung 90.000, Kleine Zeitung 35.000) а почислимо лише строго політично-католицькі журнали, то треба зазначити велику соромну прояву, що всі католицькі журнали в цілій державі (Vaterland, Reichspost, Linzer Volksblatt, Grazer Volksblatt, Polaer Tagblatt, Salzburger Chronik, Tiroler Anzeiger, Tiroler Stimmen, Voralberger Volksblatt, Kärnthner Tagblatt) разом взяті не дорівнюють накладом одній „Neue freie Presse“. З наших католицьких журналів ледви один досягає накладу понад 10.000. А пригляньмо ся накладови ворожої печатки:

Neue freie Presse	68 000
Neues Wiener Tagblatt	36.000
Wiener Journal	72.000
Wiener Abendblatt	66.006
Oesterr. Volkszeitung	100.000
Kronen Zeitung	160.000
Arbeiter Zeitung	56.000
Zeit	35.000
Interessantes Blatt	61.000
Wiener Bilder	36.000

Тижневий наклад ворожої печатки вносять 9.320.000 а річний около 460.000.000 чисел! Чи се не справедливий потоп, що рік річно без впини заливає християнські на роди?

Ще на одно треба звернути бачність, а то на силу поодиноких журналів. Жидівська печать виходить майже все помашена тисячами анонсами. Недільне число „Neue freie Presse“ має звичайно 84 сторін, „Neues Wiener Tagblatt“ 100 сторін, а в свята ще більше. „Neue freie Presse“ видала велике число 1910. р. на 160 сторонах, а „Neues Wiener Tagblatt“ на 172 сторонах. Більше як 100 сторін завляли самі анонси. Кожда анонсозна сторона „Neue freie Presse“ приносить найменше 600 корон, а разом одного дня 60.000 корон. Жидівська печать розпоряджає величезним зиском, коли тимчасом наша, не звер-

говорила більше з Белокуровим чам зі мною. Поважна, без усміху, питала ся его, чому він не служить в земстві і чому досі не був ані на одних зборах земств.

„Негарно, Петре Петровичу, — говорила докірливо. — Негарно, Соромно.“

„Правда, Ліда, правда, — пратакувала мати. — Негарно.“

„Цілий наш повіт в руках Балагіна, — тягнула дальше Ліда звертаючи ся до мене. — Сам він председателем управи і всі управи в повіті роздав своїм кривим і зятям, та робить, що хоче. Треба бороти ся. Молодіж повинна скласти сильну партію, але ви бачите, яка у нас молодіж. Соромно, Петре Петровичу!“

Молодша сестра, Женя, поки говорили об земстві, мовчала. Она не брала участі в поважних розмовах, вї в родині уважали єще недорослою і як дитину називали Місюсь, бо вона так дитиною називала свою гвернантку міс... Вєсь час вона гляділа не мене цікаво і коли я переглядав фотографії в альбомі, пояснювала мені: „Се дядько... Се хрестний батько“, і водила пальчиком по портретах, по дитячому доточуючись мене плечима, так що я зблизька бачив єї слабоборвинену грудь, тонкі плечі, косу і худеньке тіло сильно стягнене поясом.

(Дальше буде).

тає уваги на анонси, справді терпить голодівку; а навіть з усіх католицьких часописів ледви шість тільки животіє о власних силах.

Передплата числить над 9 мільонів Німців, а з того понад 8 мільонів католиків. Як би католики відповідно до числа мали і відповідну печать, а послідовно і відповідний вплив, то число і наклад католицьких часописів повинен бути бодай вісім разів більший; а між тим католики мають ледви сорокову часть сеї сили і впливу на публичну опінію, яка їм належала би ся, відповідно до їх числа.

Перегляньмо ще раз невисказано сумний стан католицького народа в Австрії. На 640.000 католиків ледви один католицький журнал, на сорок передплатників ледви один передплатник християнського журналу, а на кожних 16 передплатників ледви один християнський часопис взагалі; коли тимчасом на кожних 8 мешканців один передплатник вільнодумного журналу, а на кожних 4 один передплатник вільнодумної часописи взагалі. Коли на кожний вільнодумний журнал почислимо лише 4 читачів, то 4 1/2 мільона християн єсть на жидівській службі.

Можна сьміло запевняти, що девять десятих міського населення належить до ста-лих читачів лхих часописів. А чи читачі можуть набрати иншого переконання, як не того, що їм подає їх прибічний орган. Погля-дів про християнство, его свята науку, Бога, Его заповіді, відносини між Церквою а державою, християнське вихованє, погляди про чесноту і проступок, обовязок і право діста-ють у відповіднім виді з жидівських часописів.

Так то вороги на житє і смерть християнського народа стоять на сій новітній проповідальниці і воюють ненавись до християнства, воюють безвірство, вільнодумність, они видирають Церкві мільони безсмертних душ!

(Дальше буде).

*) На основі розвідки О. Дітріха п. з. Priester u. Presse поміщеної в Theol. pr. Quartalschrift IV. 735—748).

Правительственні предлоги в державній раді.

Крім наведених в попереднім числі двох предлог, внесло правительство також дві предлоги про правні належитости. Они лише з далека доторкають ся обсягу належитостей, а мають суильною метою злучити державно-фінансові цілі із здійсненєм суспільно-політичних реформових ідей.

Особливо се можна сказати про начерк закона про належитости від обезпечень. Дотеперішні законні постанови на тім полі викликають здавна оправдані жалі. Не тільки спосіб устанавлюваня тих належитостей, зложність приписів, яких треба придержувати ся, конечність подрібного вписуваня в книги для контролі і т. п. є звичайно жерелом частих суперечок і причиною злишних вкладів роботи і гроша для товариств обезпечень; але ще більше відчувають ся недостачі єстующого правного стану в тім напрямі, що вимір належитости, в суперечности з усіякими здоровими засадами про політичні податки, обтяжує як раз обезпеченя на малі премії як вайтяжше

Начерк закона заряджує в усіх тих случаях і вводить стенованє що до висоти т-гару належитостей в міру економічної спромоги галузій обезпечень, а рівночасно змагає до підвищення доходів з належитостей, обчислених менше більше на 34 міль. корон. Се висше обтяженє будуть поносити переважно сї галузи обезпечень, котрих участиники належать економічно до спроможніших верств населеня.

Начерк закона про закладки на тоталізатора і зараду про покутні заклади намагає ся за приводом досьвіду в инших державах ви-хиснувати для державно-фінансових цілей.

Державна належитість за закладові ставки має бути з 5% на 8% підвищена, а так само висока належитість від уложених закладів, має бти зведена, бо доси були они зовсім вільні від належитости. З обидвох тих жерел сподіває ся держава около 4 міль. кор. доходу.

Рівночасно має бути заборонене бюро

для покутних закладів, чого доси не можна було досягнути адміністративною дорогою а тим способом має запобігти ся примановано до гляданя шастя в грі і шкідливого поступованю сего підприємства особливо у менше заможних верств і недосьвідної молодежи.

На останку маємо ще предлогу про податок від будівель. Була она вже внесена в XVIII. і XX. сесії, однак не дїдала ся парламентарних обрад. Сей начерк як тільки спроможно скоро найуспішнійшу часть постанови ввести в житє, щоби й на полі сего законодавства податкового зарадити недостачі мешкань.

З попередної предлоги переняте скороченє вільної від податку доба на 6 літ, причім рівночасно відпадає 5% податок і обниженє слїдуючої за тим податкової стопи на 19%.

Для малих мешкальних будівель має бути подана дальша пільга обниженєм податкової стопи на 17%. Для перебудов задержує ся дальше 5% податок з оглядом на будовельні спекуляції в останних часах. Що до опредїленя малих мешкальних будівель начерк закона спроможно приміненї до закона про державний фонд для пособлюваня мешкань, щоби уможливити примінованє обидвох законів для обидвох родів будівель.

Італійско-турецка війна.

Облога і заняте Триполісу. В четвер в полудне заняли італійські війська прибережні батерії Триполісу — і від сеї хвилі місто находить ся вже в руках Італійців.

Перегі облоги був ось який: Дня 29. вересня, в четвер о 11. годині рано контртортор-девец „Garibaldi“ вплинув, як звісно, до триполітанського порту, а его комендант зажадав від триполітанської залоги, щоби піддала ся. Відповідь звучала відмовно. На другий день в суботу о годині пів до 11. рано, італійська ескадра начала короткотрєваючу пальбу проти укріплень, що окружають місто. Турецький міністер війни, Магмуд Шефкет баша, надіслав комендантові оружных сил в Триполісі розказ боронити область до останку, причім відкликав ся до патріотизму жовїрів і населеня. Серед населеня панував страшний переполох ще в пятницю; всі утікали поспішно з міста з клунками поживи, одежі і взагалі річий, які можна було забрати в поспіху. Подвіря всіх консулятів заповняли ся товпами старців, женщин і дїтїй, в розпучі і в трєвозі. Найбільше число Турків, та Арабков прийав консулят Зєдинених Держав цївн. Америки. Численні родини повсїдали на рибацкі кораблі Тунетанців та Греків, котрі відплили ще в пятницю о 5. годині по полудни. Всі консуляти вивісили свої найбільші прапори. На італійскім консуляті, на римскім Банку і на католицькій церкві повізали німецькі прапори. Монахині францісканської апостольської місії вивісили відзнаки Червоного Хреста.

Перед осьмою вечером, в пятницю 30. вересня, журнали і сї італійські піддані, що не хотіли оставити Триполісу, згромадили ся в італійскім консуляті. Прибув там також французский консуль, який заявив консулеви Італії п. Гальфано, що не має часу заняти ся судьбою французких горожан і на випадок бомбардованя, скидає з себе всяку одвічальність за наслідки. Італійскій консуль супроти того жертвував гостинність Французам; деякі з них охотно прийняли сї запросини. В хвилі, коли з консуляту здїймаю італійскій прапор, а натомісь підношено німецький, Італійці піднесли оклики ва честь своєї вітчизни. Потім заняли ся всі охороною акцією довкруг консуляту; забарикадовано брами і утворено оружені дивізиї для опіки перед евантуальним нападом населеня. Перед консулятом станув кордон з пятьдесятьох турецких жовїрів, котрі одержали розказ оборони німецького прапора перед евантуальними нападями.

Два італійські перевозові пароплави під охороною воєнних кораблів, причалили в суботу (30. вересня) до берега, імовірно безпосередно по короткім, сейчас перерванім острілюваню укріплень. Перезовові пароплави мали поручене забрати всіх Європейців без огляду на їх народність, які бажали оставити місто. Загалом около 2000 Жидів (!) і Європейців скористало з можности оставленя міста. Комендант фльоти прислав окрему шалюпу консулеви Гальфано до розпорядимости.

Галлі заявив однак, що поки що поли-

шити ся в Триполісі і доперва безпосередно перед бомбардованєм міста оставить консулянт враз з Італійцями і журнальниками инших народів, що у него схоронили ся.

Настали дні тишини. Від суботи (31. вересня) до середи (3. жовтня) італійські кораблі лише оглядали місто.

Чим вяснити сю проволоку зі сторони Італійців? Певно ждали на прибутє експедиційного корпусу, а передовсім генерала Карла Канєви, іменованого начальним вождом італійских оружных сил на суші і на мори цілої триполітанської виправи. Канєва ще в неділю був в Неаполі, куди приїхав з Риму в товаристві міністра війни.

Понеділкові відомости про се, що діяло ся в Триполісі в неділю, були вже вельми скупі. В Лондоні думали, що кабель з Триполісу Італійці або зовсім перетяли, або дістали его в свої руки і застановили всяку приватну, інформаційну службу. Останні донесеня ствердили, що заступець губернатора прикликав до себе офіцїрів турецького гарнізону і відчитав розкази з Царгороду, що поручають як найбільший лад і абсолютну повздержність супроти Європейців. Описі повідомив їх про близьке прибутє двох кораблів з війском, оружем і мунїцією.

Першим з тих кораблів був пароплав „Дерна“, що в однім з портів Батки виландував карабіни і амуніцію, а поверх тисяча верхолюдів перевезли сї припаси до Триполісу. „Дерна“ сейчас по виландуваню вилала в руки Італійців; така сама судьба зустріла певно і другий корабель ще перед виландуванєм. Карабіни і мунїцію „Дерни“ призначено для Арабів в глибині краю, які мають допомогти до прогнаня Італійців.

Генерал Канєва прибув під Триполіс вї второк і зараз на другий день приказав кинути на місто кілька вибухових бомб — щоби викликати переляк. Та Турки не злякали ся Тоді приказав Канєва в четвер здемолювати прибережні батерії, почім висаджено жовїрів на сушу.

Турецьке військо ще передтим відійшло в глибину краю, а поведене населеня було зовсім урівнодушенє.

Облога Триполісу трєвала 8 днів — і тількиж днів повинна трєвати ся війна, бо італійське правительство заявило кабінетам європейских держав, що зараз по заняту Триполісу згодить ся на дипломатичні переговори.

Вигляди на будучину. Прилюдна опінія всіх європейских народів прийняла виступ Італії в справі Триполісу як різке єврушенє обовязуючих звичаїв і міжнародних основ, що, очевидно, грозить міждержавному миру. Вельми поважна швайцарська часопись „Neue Züricher Zeitung“ висловлює належно занепокоєнє по сій причині, „Як грім з ясного неба — каже цїрїхскій орган — вибухла війна між Італією і Туреччиною. Якою наукою для нас є сей вибух, як менемне з марокканьска за дирка? Франція і Італія у взаїмнім укладі порозуміли ся що до Триполісу, який є власностию трєтої держави. На основі иншої умови Англія дозволила Франції заняти самостійну марокканьску державу. В тайнім ще до сеї пори укладі подїлила ся з Іспанією своєю марокканьскою добычею. Чи є виключене, що одної гарної дивии буде заключений подібний уклад в справі подїлу нашого таки краю? Чи прим. одна держава не може другій запевнити посіданє Жєневи, коли сама буде могла забрати Тессін? Неданно появили ся в Італії відвідки, на яких можна було бачити, як виглядає „ric grande Italia“ на північ від Середземного моря. Окрім Триєнту, Триєста і східного побережа Адриатику цілий кантон, Гравбінден разом з Хур, цілий Тессін аж до Готгарда і більша часть кантону Валліс після сеї мапи належать до Італії. Множуть ся прояви, що надходять для Європи часи вельми поважні; вистарчить, щоби одна іскра впала до отвертої бочки пороху, щоби дійшло до рішучого бою між окружаючими нас громадами держав ітд.“

Се все дає певність, що тепер виконувє ся в „політичній“ практиці міжнародної політики засади сили над правом; звідси така непевність для особливо менших держав о будучність.

Дальші воєнні крони. З терену борби прийшла звістка, що вже також турецькі війська починають поважні операції. З Царгороду доносять, що І. дивізія війск в столиці одержала розказ вимашеруваня до Адрианопольського вїляєту, щоби

разом з фльотою прибережа боронити та-
мошні турецькі посілости перед нападами Іта-
лійців.

Про оводінше острілюване Сан Джіовані
ді Медуа італійським контрторпедовцем повідо-
мив валі Скутарі влади в Царгороді і зазна-
чив, що італійська барка з офіцером і 6 моря-
ками вплинула до внутрішнього порту, щоби
перешукати пароплав Льюду і турецькі ві-
трильні кораблі. Турки арматним
сгнем затопили сю барку, то-
ді Італійці збомбардували мі-
сто, урядову будівлю і дім портового капі-
тану ушкоджено.

З Бріндізі сповіщають, що там прибув
окремий поїзд, що везе два італійські воздушні
кораблі, котрі будуть займати ся вивідуючою
службою на берегах Адрійського моря.

„Berliner Zeitung“ сповіщає, що німецьке
правительство вислало двох офіцерів до іта-
лійського табору в Триполісі. Одним з них вій-
сковий аташе капітан Фук, другим майор
Кляйст, з великого генерального штабу.

З Риму доносять, що позавчерашньої но-
чі італійський кружляк бомбардував порт
Снейдіє в віллеті Алеппо (в Сирії), не вдіяв-
ши ніякої шкоди. Про минувшу бомбардацію
занятого вже Триполісу говорять в добре по-
інформованих італійських кругах, що під час
бомбардованя полягло 12 Турків, а
ранених було 23. Кілька італій-
ських кораблів має бути ушкоджен-
них.

Після найновіших вістей Італійці
заняли вже Циренейку і острів
Самос.

Представник дневника „Matin“ мав роз-
мову в б. великим резиром Гільмі-башею на
тему найновіших подій. Гільмі-баша заявив,
що ворожі кроки ще довго будуть тревати
Ніякий турецький кабинет не може укладати ся
з Італією о відступлене Триполісу за грошеве
відшкодоване. На се не згодить ся прилюдна
опінія.

„Польські легіони“. Цікаву акцію підпри-
няв краківський „Iustrowany Kurjer Codzienny“:
почав організувати легіони польських добро-
вольців на підмогу Туреччині. І були би мо-
же затягнули ся деякі Поляки під воєнний
знак місяця, наколи би вістка про сю акцію
не була скоро підхоплена німецькими часопис-
ями, що мало той вислід, що Італія зажа-
дала виясненя в сій справі. — Власть вміша-
ли ся в се, виточили редакції процес, пере-
вели ревізю, а також подрібну ревізю що до
назвиці зголошених добровольців.

Італійські бранці. Після депеші, присланої
з Таренту до „Comite della Sara“ італійський
павцирник „Marco Polo“ мав довершити свѣ-
тлу операцію. Взяв до неволі турецький кора-
бель „Sabah“, на якого помості находив ся
генерал, багато турецьких жовнірів, п'ять ти-
сяч карабінів, шістьсот гранатів і інших стрі-
лен, а крім сего 200 коней. „Marco Polo“
приневоливши турецький корабель до здачі,
хотів плинати до Таренту, а наслідком бурі
мусів висісти в Бріндізі. Другої днини „Marco
Polo“ з увязненим кораблем, не маючи ин-
ших розказів, повернув до Таренту. Вождом
„Marco Polo“ є капітан (capitano del vascello)
Матей Скарпіо. Серед увязнених офіцерів є
лікар-полковник турецький Гасан-бей. Офіце-
рів замкнено на разі в „Castel Sant Angelo“,
жовнірів в касарні „Mezzacarro“. Поміщено
їх в чотирох кімнатах. Бранці вигля-
дають досить сувокійно. Деякі офіцери і кіль-
кох жовнірів зажадало, щоби було їм вільно
читати заграничні дневники. Слідуючого дня
два турецькі жовніри хотіли утечи з касарні,
але сторожі спіймали їх. Італійські влади роз-
порядили, щоби поведено ся з ними з як
найбільшими зглядами. Офіцери — по зложе-
ню слова честя, що не видалють ся з міста
будуть пущені на свободу, а також жовніри
будуть могли уживати деякої свободи.

Инший гурт бранців, з 11 офіцерів і 173
жовнірів, привіз до Таренту італійський кон-
торпедовець „Flavio Gioa“, якого комендант,
капітан корвети Профумо, взяв до неволі
огоманський корабель „Tetied“. Турецькі офі-
цери заявили, що не знали про виводжене
війни.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина

Намірене убийство міністра судівництва в
держ. раді треба приписати, як виявило ся,
соціалістичному сторонництву. Робітник Не-
гус (Вавра) прийшов на галерію в посоль-

ській салі в товаристві соціалдемокра-
тичного мужа довіря, а оба оні
дістали карти вступні від соц.
посла Відгольца. Негус під час мови
Адлера стріляв до міністра, а відтак в слід-
стві заявив рішучо, що хотів его убити. Крім
того заявив, що він є соціалдемо-
крат. Сьвідки визнали, що по першій ви-
стрілі зробив Негус перестанок і бачно глянув
на лаву міністрів, а побачивши, що куля не
вцілила міністра, стріляв скоро раз по раз ще
тричі. Відтак звернувся до входових дверей
галерії і хотів утечи, однак в дверех его зло-
вильці. Цю Негус так спокійно і розважно міг
кілька раз стріляти а ніхто ему не витрутив
з руки бровнінга, треба приписати сій обста-
вині, що окружали его „товариші“.

„Товариш“ Негуса, що припровадив его
на галерію, Павлін, соціал. урядник, та-
кож увязнений. Знаменно, що він яко уряд-
ник визволив ся, щоби зовсім
чужого ему приізжого опро-
ваджувати по Відні.

Соц. посол Гілебранд, як ми
вже звіщали в попереднім числі, сказав до
посла Люкша зараз після вистрелів до міні-
стра: „Добре стало ся, ми сего
хотіли!“

Пос. Гілебранд тепер заперечує сему в
Arbeiter Ztg. з дня 6. с. м., однак пос. Люкш
обстає при своїм і наводить ще 4 інших сьвід-
ків, котрі кожного часу готові се
потвердити.

Заграниця.

Триполіс находить ся від дня 3. с. м. в
руках Італійців, котрі обсадили місто і захо-
дять ся тепер около овлади цілого краю. Ту-
рецька залага в місті не опирала ся, часть під-
дала ся добровільно, друга утекла в сусідні
оази. Тепер стоїть отвором дорога в середину
краю для італ. війск. Але чи Італія схоче
вступити на сю непомощену дорогу овлади
Триполісу, чи схоче викидати помочи европ.
дипломатії для мирної полагоди спору, се
покаже ся в найближших днях.

На альбаньскім побережю мала знов то-
чати ся борба. Се звернуло на себе тим біль-
шу бачність супроти недавнього запереченя з
боку італ. правительства, що італ. фльота ді-
стала приказ залишити всякі операції на
Адріі. Італ. правительство повинно отже дати
рішучу і ясну відповідь, що до
розпорядків, котрими оно зарадить нарушу-
ванню інтересів Австр. угор. монархії.

Як запевняють з австр. міністерства за-
граничних справ, найновіша заява
італ. правительства успокоює зов-
сім, бо італ. правительство обіцяє рішучо
подбати про се, щоби воєнні кроки на Адріі
не повторили ся.

Задля монархічної протиреволюції в Порту-
галії республ. правительство завело строгую
цензуру. Однак париский „Journal“ дістав від
свого дописця з португ. іспан. границі доклад-
ний звіт. Капітан Consegueo вступив з кілько-
ма тисячами добре уоруженим відділом до пів-
ночі. Португалії. Всюди витають его з одушев-
ленем і зараз вивішують королівський прапор.
Коли посунув ся дальше, був приневолений
сточити біій з республ. війском, котре уступило
під Опорто. Ся побіда спричинила, що до
табору Consegueo-a спішають численні ватаги, а
він посуваючися на полудне, має надію зібра-
ти до 30.000 і тоді ударить на Опорто
котре має стати новою столицею намісь
Лісбони. Війско его складає ся з двох кольтон,
одною провадить Consegueo, другою капі-
тан Camacho. Війско має багаті при-
паси. В Лісбоні запанувала велика тривога.

З республ. жерел звіщають, що поло-
жене є зовсім звичайне і що товпа витала
одушевлено президента республ. Парискі
дневники звіщають, що подорожні в париских
поспішних поїздах мали бачити бувшого ко-
роля Мануїла з его дядею Don Alfonso і
іншими роялістичними личностями, котрі ма-
ли поїхати в напрямі Опорта.

Домівка Редакції, адміністрації і експеди-
ції „Руслана“ містять ся при улиці Хмельовско-
го ч. 15, II. поверх.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві второк: руско-кат.; Калистр.
м.; римо-кат.: Франца. — В середу: руско-кат.:
Харитона; римо-кат.: Плакида.

— В справі соблазни в Преображ. церкві ви-
кликаної невідповідним поведенем під час слу-
жби Божої зотирма учителями філії акад.
гімназії помістиво „Діло“ спростоване Вп. О.
І. Туркевича. Мимо сего спростованя, котре
нічого не спростує, бо факту неперечного годі
заперечити, зазначаємо, що наша вістка була
зовсім достовірною і певною ми лише
з обережності для дотичних осіб не подали
їх імен. Соблазн була так яскрава, що стоячі
побіч вірні були так обурені, що хотіли самі
звернути бачність учителів на неприличне їх
поведенє, а не зробили сего лише, пануючи
сьвятість місця і з огляду на відправу служби
Божої. Належалоб отже, щоби дотичні лично-
сти взяли собі до серця сю замітку нами по-
дану і в будучині не давали поводу підносити
прилюдно такі сумні прояви. Лиха не попра-
вляє ся заперечуванем незаперечного факту,
а дійсно зарадою там, де оно є.

Перше православне богослуженє в Залучу.

По всю хвилу не надійшли ще ніякі близші
вісти, чи відбула ся в Залучу дійсно служба
Божа, чи може спільні молитви. На всякий
случай, чи стало ся одно, чи друге, то все
оно стане дуже невідрадною подією. Однак в
такій хвилі, замісь вияснити причини, „Ді-
ло“ питоми собі звичаєм всю вину скинуло
на „ставіславівського Владика, який ще навіть
тоді єпископом не був, коли перехід Залучан
на православє був довершеною подією, бо За-
лучани перейшли на православє в р. 1903. а
еп. Хомишина висвячено дня 19. VI. 1904.
року. Привід до сеї події дала незгода давно-
го пароха в прихожанами, а хто знає, як тяж-
ко взагалі перенести сьвященника-пароха з од-
ної парохії на другу — сей врозуміє, що ви-
нуватити в таким случаю якого небудь вла-
дику, є річю крайню несовісною. Але що се
„Ділови“ шкодить? І замісь звернути увагу
на се, що вина тут в части також на поль-
ській суспільности, якої висловом був „Dzien-
nik polski“, що вшвеняв, „ze troche prawoslavia
nie zaszkodzilo by“, або замісь ударити ся
„Ділови“ в груди та сказати: „Боже прости
нам за те, що ми, національні демократи
розбивали ся за консолідацією з Дудикевичем,
засідали з ним в комітетах і допомагали
до розвою его фракції враз зі всіми погуб-
ними для нас „ідеями“ а крім сего ширили
богохульства про Христа і Матір Божу та в
сеї спосіб промоуцвали шлях до безрелігій-
ности і підривали всякі основи віри — „Ді-
ло“ удає обуренє і висловлює гадку, що „тут
треба чисто духового впливаня“
на вірних гр.-кат. Церкви. Хто се говорить?
„Діло“? Те „Діло“, що своїми богохульства-
ми могло так само вести нарід до правосла-
вія, як і до звищєна всякої поваги католиць-
кої Церкви? А колиб навіть „Діло“ мало о-
правдані причини велюбити ні ненавидіти
еп. Хомишина, то чи се має причинити ся
до уздоровленя Залучан, коли оно, піддержу-
ване духовенством, сьміє написати про ка-
толицького єпископа: „І справді, як „католиць-
ка ревність“ єпископа Хомишина й на далі
йти ме дотеперішними шляхами то готов
прийти час, коли він стане пастирем без ста-
да і щоби зберегти власть хіба сам пе-
реміняти ся в православного
архієрея, а сподівати ся треба, що в тій
скрутаній хвилі его особистий приятель, коломий-
ський „амбасадор“ не відмовить ему своєї по-
мочі виробить ему протекцію в св. Синоді?“ Па-
нове з „Діла“ така писанина є безличностю!
Вільно писати вам о ставні простацтва, вільно вам
ненавидіти еп. Хомишина, але коли ваша ре-
лігійність з останних місяців не маскована,
то не вільно вам сего писати про ніякого ка-
толицького єпископа! Колиж „Діло“ важить ся
в додатку писати, що „нічо не поможуть тоді
крики: „Polizei-Polizei!“, якими в таких ви-
падках люблять послугувати ся наші хрести-
янські суспільники, то ми сей комплімент
зневолени звернути під адресою „Діла“. Ми
поборювали і будемо поборювати москвофіль-
ство чесною дорогою, а не підємо тими шля-
хами, якими ходять „Діло“.

— Протест. Сьвященники чортківського дека-
ната, зібрані дня 28. вересня 1911 на дека-
нальнім соборі в парохії Вербовец, з одної
сторони осуджують односторонно богохульні і
чувство релігійне кожного християнина оскор-
бляючі статі поміщені в 54. ч. часописи „Ді-
ло“ с. р. — як порівнуванє Христа Спасителя
з Будкою і Товстим — або зневажачі честь
П. Д. Марії — і заявляють свій нестерпимий
біль споводований тими і подібними енунци-
яціями рускої преси взагалі, та протестують
проти тихже, з другоїж сторони рівнож зая-

вляють рішучий протест проти пропагованя
межи руским народом взагалі російського пра-
вославія через устроюване паломництв до за-
кордонних православних церков і монастирів;
як і через виховуванє, ще більше через висі-
ланє дітей до православних пансіонів і шкіл
в Хелмі і Житомирі, та через захвалюване
тогож в своїх часописях. — В Вербівцях, дня
28. вересня 1911. р. — О. Аполоній Чемерин-
ський, декан, о. Петро Саарій, о. І. Лабій, о.
Лаврентій Ткачук, о. Вікентій Кузик, о. Н.
Галуцький, о. І. Ульяновський, о. Іван Дери-
вляк, о. Роман Рудницький, о. Николай Гриво-
рович, о. Іларіон Лотоцький, о. Емілій Рост-
кович, о. Іларіон Сіменович, Марія Крушель-
ницький, о. Ярослав Билинський, о. Гунтовський,
о. А. Шарковський, о. В. Чаплинський, о. Ер.
Константин Ткачкєвич, о. Чеховський, о. Дими-
трій Хоми, о. І. Калитчук, о. А. Лукашєвич,
о. Боднарук, о. М. Дмитерко, о. Т. Волчук, о.
В. Билинський, о. Іван Лушинський, о. Фіголь,
о. М. Радловський.

— Про „Тов-о св. Ольги“ у Львові одержу-
мо до поміщєна отсю допись: В ч. 214. „Ру-
слана“ сказано було, що Товариство св. Оль-
ги у Львові замерло: На се заявляю, що се
товариство ніколи не жило, бо був лиш ста-
тут і скликано зборя, на котрих вибрано ви-
дїл, без відома інтересованих. Ініціатор Тов-а
бл. п. о. Д. Танячкєвич, хоч мав якісь кра-
сші наміри, був вже тоді хорий, коли засну-
вав се товариство, а небавом потім помер
Проте тих кілька осіб, котрі знали о тім, не
могли діла зачинати без ініціатора. А склало
ся таке, що вже на кілька літ перед тим о-
снувало ся було заходом бл. п. о. Арістарха
Крижановського, ч. св. В. В. „Товариство пань
під покровом Непорочно Зачатої Преч. Діви
Марії“, тому вводити в житє Тов-о св. Ольги
здавало ся злишнім, бо ціль его годила ся з
єстеством вже „товариством Непороч. Зачат.
Пр. Д. М.“ Закид, будьто би у Львові між
нашим жіноцтвом не було релігійного жи-
тє, зовсім безосновний. Висше згадане Тов-о
за час свого недогого встанованя ввело крім
того в житє Товариство „Вакаційних осель“,
яке завдяки жертволюбности Є. Е. Митро-
полита розвивавсь дуже гарно, а крім того
спомогає наше товариство річично убогу мо-
лодіж шкільну, будь то одноразовими, будь
сталыми знамогами Духовній провід у нашім
Товаристві зволили обняти ОО. Василіяни,
яким за їх труд, прв тій нагоді, дозволяю со-
бі в імені нашого Товариства висказати при-
людну подяку. Галишка Гузарєва. Львів, дня
6. жовтня 1911.

— Вистави на рос. Україні. Крім великої ви-
стави в Одесі уладжено сего року много, так
сказатиб, окружних селсько-господарських ви-
став на розлогії рос. Україні. Між иншими,
як доносить „Рада“, від дня 14. до 17. верес-
ня (ст. ст.) сквірське повітве земство впо-
рядкувало в Сквіри (Київщина) селсько госпо-
дарську виставку. Експонати розміщено на ба-
зарній площі біля народного дому, в скверку
їй в самім народнім домі. На виставлену ху-
добу, вівці і безроги селяни дивились без осо-
бливої цікавности, зате з увагою розглядали
намет, де виставлено було протипожарні за-
соби — всяких сортів черевцю й інші. Сам
намет вкрито соломою, промоченою в глині.
Сей спосіб покриття дуже мало практикує ся
в сквірськім повіті. В скверку виставлено
експонати з садівництва д. Юркевича (с. Кри-
ве). В передсінку народного дому впоряджено
відділ бжільництва. Між брошурами і пери-
одичними виданнями з області бжільництва ле-
жало й „Українське бжільництво“. Праворуч,
в маленькій кімнатці, виставлено всякі зразки
рушників ручної роботи; були рушники й на
вразок полтавських. З виїмком українського
напису: „Хазяйство Йоахима Ковбасюка з с.
Кривого“ з маленькою табличкою, та вистав-
леними під нею експонатами, сала народного
дому з чудовими декоративними деревами та
квітками робила вражєне чогось панського, що
можна було чути не від одного відвідувача
виставки. В бокових кімнатах на столах ле-
жали для роздачі цікавим книжки та листоч-
ки з порадами про хазяйнованє, про розсе-
ленє на хутори, про заснованє пожарних дру-
жин. І от доводять ся прямо дивуватись, чому
не було тут українських книжок по селському
хазяйству, як по інших виставках? Сказатиб,
що повітовий агроном незнакомий з сими
книжками, або до них вороже ставить ся, —
так ві: — він сам під час зимових читань з
области селського господарств, скрізь остав-
ляє для роздачі селянам книжки, між якими
половина — або й більше українських.

— Крук крунови ока не виголе. Судова пала-

та в Києві увільнила арештованого в Одесі галицького москвича Вальницького.

— **Конець подвигів ватаги шпигунів і злочинців.** Перед тутешнім трибуналом відбуде ся сими днями розправа проти шпигунської ватаги, якої героями були братя Вайсмани і їх с-онок В. Штайнберг, всі з Окопів св. Тройці над російською границею. Довго оперувала та ватага в Галичині. Слідство виказало, що вони видавали Росії плани всіх важливіших стратегічних точок Галичини, та що зносили ся з охраною. Про відносини в Окопах, де довгі літа був вїтом Абр. Вайсман, батько обжалованих, свідчить подія, що ще перед кількома літами заарештували ся там всі мобілізаційні акти на випадок війни. З кінцем цвітня 1910 р. переправляло ся до Росії трох мнмих соціал-революціонерів; перевозив їх човном Прокіп Ласячок, селянин в Окопах, котрому за пере віз заплавав дивним дивом Вайсман. Революціонери сі понали ся в руки російської сторожи; вивязала ся стрільниця, два революціонери, пострілвши стражників, утікли, а третий тяжко ранений Тихон Жакон попав ся в руки кордонної сторожи. По виздоровленню від дано его під воєнний суд в Кишиневі. В звязи з тою подією доконано численних увязань в Хотині, Жваньці, Ісаківцях і ин місцевинах і всіх увязнених віддано під воєнний суд. Увязнених утікачів задувнуцював ще Вайсман перед самою розправою. Свою злочинну роботу вели Вайсмани довгі літа і хотий всім була она відома, ніхто не смів про тив них виступити. Сим разом заходили ся они також відвернути від себе всю ту злочинну роботу, постарали ся навіть о усунені трох найважливіших свідків; найімовірніше вислали їх Вайсмани до Америки, однак і се вже здає ся на ніщо не придасть ся; заслужена кара не мине їх.

— **Півтора місяця в'язниці** за крадіж 3 полін, вартости 15 копійок, дістав селянин Завалин, який був дозорцем дров на залізни. стації в Новозибкові (Чернягівщина). На крадіжці 3 полін спіймав его жандарм. Така тяжка кара постигла его за те, що крав прилюдне добро, яке сам мав сторожити. Завалин задивив ся на російських інтендантів, які безкарно крали і крадуть сотки тисячів карбованців.

— **Досліди на холерою,** переведені німецькими ученими виказали, що первісною дією холери є азотний касень, котрий повстає в організмі з розкладу азотанів, спричиненого холеричними бактеріями. Учені ствердили присутність азотного касня підчас холеричного нападу в мочу. Діти, кормлені грудьми, значить сі, що одержують поживу зовсім свобідну від азотанів, ніколи не хоруєть на холеру.

— **Недостача молока в Парижі.** Як сповіщають французкі часописи, в Парижі дає ся відчувати брак молока. Величезне запотребоване Парижа, що виносить 1,100,000 літрів денно, покриває привіз ледво в п'ятій часті. Довіз погіршує ся з кожним днем. Сей брак спричиняла довготриваюча посуха, недостача наші і пошти серед рогагої худоби.

— **Переписка Адміністрації.** Внос. др. I Д. в Берл. До кінця 1911 прийде нам ще 4 К 50 сот.

— **На будову театру у Львові** вібрано в липці, серпня і вересні с. р. 972 К 62 с.

Оповідки.

— **В Хирові** відбуде ся дня 22. жовтня с. р. (в неділю) о год. 1. по полудни економічно-господарске віче і І. загальні збори філії „Сільського Господаря“, на котре прибуде о. пос. Ст. Онишкевич.

— **З залізниць.** Дирекція державних залізниць у Львові розписала ліцитацію на доставу ріжних матеріалів до освітлення і чищення (з виїмкою нафти і олію), виробів шмуклірських і ткацьких, шнурованих, з кавчуку, скріпи, виробів скляних, цїткарських, декстрини, спиртусу, олію льняного, покосту і меблів. Близші услівя і формулярї оферт можна дістати в бюрі IV і V. Дирекція від 1. до 24. жовтня с. р. Оферти можна вносити до 25. жовтня с. р. 12. година в полудне.

— **Іменована в судівництві.** Висшій кравчий суд у Львові іменовував авсультантами концентрових практикантів кравчої дирекції скарбу: Л. Циганіка, Е. Маєвського і В. Зарського, практиканта кравчого бун. правительства К. Гросдорфера, та судових практикантів: д-ра М. Попескула, І. Зоненрайха, П. Магаса, М. Германа, Евг. Тверса, Йос. Харкевича, М. Білльського-Качкеновича, Т. Вільчака, Йос. Зятика, Сильв. Каратичко, Л. Пойкевича, С. Фріда, Л. Кононку, Ф. Вольфа, К. Ансьона, В.

Лятошинського, А. Марґена, Евг. Дудкевича, В. Флюса, Як. Трецького і Ст. Калиновского.

— **Основні перспективи** з атласом укладу Михайла Коца, накладом Р. Т. П. у Львові. Се перша книжка в українській мові, з українсько-польсько-німецьким словардем технічних слів, апробована бук. ц. к. Кр. Радою шкільною з дня 22. серпня 1911 до ч. 1078 до ужитку шкільного на Буковині. Книжку сю мож набути по ціні 2:10 К брош., 2:40 К опр.; в канцелярії Р. Т. П. ул. Мохнацького 12, в Книгарні ім. Шевченка Рянок ч. 10. або у автора Солодова ч. 1 у Львові, в „Народнім Базарі“ в Перемшлі, в „Видавничій Спільді учит.“ в Коломиї, і в Самуїла Равха в Чернівцях ул. Ратушева 6

Посмертні оповістки.

Сабіна Ступницка, жена о. Евгена, пароха в Обертині, упокоїла ся скоростижно дня 8. с. м. заосмотрена св. Тайнами в 41. р. життя. Вічна їй пам'ять!

Телеграми

з дня 9. жовтня.

Відень. (ТКБ). Нині рано приїхав тут намісник др. Бобжаньскій.

Відень. (ТКБ). Цісар прийняв вчера гр. Ерентала, міністра Георгіого і шефа генерального штабу Конрада на окремих послуханях.

Прага. (ТКБ). Вчера відбув ся тут зїзд з чеських округів королівства Чех. Межи иншими ухвалено вислати телеграму до предсїдника міністрів бар. Гавча з протестом проти замкнення школи ім Коменского у Відні.

Відень. (ТКБ). Перебуваючий тут угорський міністер скарбу Люкач заявив співробітникам „Zeit“, що договори в справі мяса розпічнуть ся знов з початком будучого тижня; се наступить імовірно у вторник або середу.

Ля Кроссе. (ТКБ). Повінь заняла около 100 місцевин в західній часті Віскотів. До 40 осіб втопило ся. З деяких місцевин остали ся лише звалища. Шкоди обчислюють на багато мільонів.

Рим. (ТКБ). До агенції Стефані доносять з Триполісу: Кораблі І. ескадри вилили до пристані Подрук і там застали турецкі кораблі. Начальник заявив турецку залогу до піддання. Турки збороняли ся вивістити білу хоругву, тоді з панцирника „Віктор Емануель“ вистрілено до форту і зроблено в мурі широкій вилом. Тоді вислав адмірал Аврор кілька компаній на сушу, які переломили опір залогі форту, вивисали італійську хоругву. Багато воєнків заповнено.

Софія. (ТКБ). Чутка про воєнні приготування в адриапозольскім віляті викликала тут великий неспокій, праказано всім болгарским послам у великодержавях звернути увагу сих держав, що сі несподівані війскові зарядження можуть заколотити на границі спокій і мир на Балкані.

Солунь. (ТКБ). Два італійскі торпедовці вилли до пристані Медуа і сковфікували один корабель, що мав везти збіже до Превеси. Турецкі батерії почали стріляти до торпедовців, які відповіли також гарматними стрілами і віділили дальше. Чотирі італійскі кружляки надзирають біля Савте Мавра всі торговельні кораблі і довають кораблі, що пливають до Превеси.

Царгород. (ТКБ). Молодотурецкий комітет одержав вістку, що відчас бомбардування Триполісу трафлено в „конак“ і тяжко ранено валього.

Царгород. (ТКБ). На приказ міністра війни і великого везира заведено ще строгійшу цензуру часописий і телеграм.

Царгород. (ТКБ). З причини інтервенції амбасадорів внесла Порта, як зачувати, заборону заосмотрюваня чужих кораблів в уголь на турецких берегах.

Гібральтар. (ТКБ). Кілька англійських кружляків готовить ся в дорогу до Лісбони.

Царгород. (ТКБ). З причини димісії Респіда-баша, що було загальною несподіванкою, політичні круги уважають становище кабінета за захитане. Респід-баша не має повернути до Відня. На віденьского амбасадора назначений білгородскій посол, який вже був іменованій римским амбасадором. Рада міністрів тривала в суботу до год. 1. в ночи і імовірно установаила вислати великим державам ноту з запевненем, що в разі посередництва на річ миру, сейчас здержать дальші воєнні кроки.

Царгород. (ТКБ). В кругах близьких Порти зачути, що міністер заграничних справ Ретід-баша подав ся до димісії. Бувшій міністер Норадунґіян, якому дали теку заграничних справ, імовірно єї не прийняв.

Царгород. Здає ся, що на просьбу окремої депутації, яка прибуде до Лївадії, цар агодить ся, прийняти мирове посередництво.

Пошукує ся дядка. Зголошена слатц на руки гр.-кат. Уряду парох. в Тулукові, почта Заболотів. (1-5)

Кураційний виноград

найкрасної і найшляхотнійшої якості, з великими ягодами, солодкий, свіжо з пня 5 клгр. 2 К 90 с. — **ПЧІЛЬНИЙ МІД** найгарнійшої якості 5 клгр. 7 К.

L. Altney

Versecz 4, Ungarn. (1-10)

Гімназійний приватист, вправний інструктор глядає лекції, або якого небудь бюрового занятя за скромною винагородою. Зголошена в Редакції.

Асекуруйте своє майхо від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевні оплати заобезпеченя селянських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінителів.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти. Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку в всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1910 року 3,052,250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цївні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Розклад їзди залізниць у Львові.

Відїзд.					Головний дворець.					Приїзд.				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночнї	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночнї
3:40	8:22*	2:45*	6:05	11:11	5:50	9:00*	2:00**A	5:48	9:50	5:50	9:00*	2:00**A	5:48	9:50
—	8:45	2:30**A	7:00*	12:35*	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*
—	—	5:46	—	—	—	—	—	7:15	—	—	—	—	7:15	—
—	—	3:50	—	—	—	—	1:10	5:40	—	—	—	—	5:40	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	7:20	11:55	2:10*	—	10:30	7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	—	2:35	8:38*	—	—	8:08*	—	10:10	—	—	—	—	10:10	—
6:01	9:15*	2:20*	—	10:48	8:05	—	2:05*	—	9:34	8:05	—	2:05*	—	9:34
—	—	9:37	—	2:50*	—	—	5:52	6:26*	12:05*	—	—	—	—	—
—	—	3:05	—	—	—	—	10:25	—	—	—	—	—	—	—
6:00	10:02B	1:45	6:50	11:25	5:45	—	—	—	—	5:45	—	—	—	—
7:30	10:02B	1:45	6:50	—	7:28	11:40	6:45	10:19B	11:00	7:28	11:40	6:45	10:19B	11:00
7:30	10:02B	1:45	6:0	11:25	7:28	—	4:25	6:45	10:19B	7:28	—	4:25	6:45	10:19B
6:35	9:05	3:40	—	10:40	8:00	9:58	1:40	9:00	—	8:00	9:58	1:40	9:00	—
6:35	9:05	2:15A	3:40	10:40	8:0	9:58	1:40	9:00	12:45D	—	—	—	—	—
7:35	9:05	—	3:40	—	—	9:58	1:40	9:00	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	7:49	11:35B	7:33	—	1:26	8:00	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	—	—	—	—	1:26	8:00	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	7:49	—	7:33	—	1:26	8:00	—	—	—	—	—	—
6:06	10:05G	12:30G	4:18H	8:20A	7:00	8:3Г	1:26	5:18Г	9:35A	—	—	—	—	—
7:22	—	2:503	6:31Г	7:45A	7:33	11:05G	1:46Г	7:45H	—	—	—	—	—	—
7:35	—	2:28	7:49	11:35B	—	—	3:483	8:00	—	—	—	—	—	—
8:20	10:25L	1:35B	3:05L	6:00	8:15	11:1L	4:30	9:25L	10:00B	—	—	—	—	—
8:20	—	—	6:00	—	8:15	—	4:30	—	—	—	—	—	—	—
5:58	—	—	6:16	—	—	11:15	—	10:20	—	—	—	—	—	—
5:58	—	—	6:16	—	—	11:15	—	10:20	12:16K	—	—	—	—	—
7:50	—	2:50	—	—	—	10:04	—	6:30	—	—	—	—	—	—

Відїзд.					Підзамче.					Приїзд.				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночнї	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночнї
6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	7:01	11:35	1:55*	—	10:13	6:30	11:01	2:33	9:09	11:33
—	—	2:52	8:51*	—	—	7:49*	—	5:16	—	—	—	—	—	—
6:12	—	—	6:30	—	—	10:54*	—	8:52	—	—	—	—	—	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40K	—	7:26	10:54*	6:24	9:57	12:00K	—	—	—	—
8:12	—	—	5:38	—	—	9:42	—	6:11	9:47	—	—	—	—	—

Відїзд.					Личаків.					Приїзд.				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночнї	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночнї
6:31	—	—	6:51	—	6:31	—	—	9:36	—	6:31	—	—	9:36	—
6:31	—	1:49	6:51	10:59	—	—	—	9:36	11:43K	—	—	—	—	—

* поспішній поїзд. поїзд поки що не їдить. А в ід 1/6 до 5/9. Б в ід 18/6 до 10/9 в неділі і рим.-кат. сьвята. В в ід 7/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. сьвята. Г в ід 1/6 до 31/8 щоденно. Д в ід 14/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. сьвята. Е лише в неділі. З в ід 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і неділі. Л в ід 1/5 до 30/9 щоденно. Н в ід 1/6 до 31/8 в неділі і сьвята. П в ід 10/5 до 30/9 щоденно.

З нагоди столїтних роковин уродин Маркіяна Шашкевича вказує Заряд канцелярії Товариства „Просвіта“ на отїї брошури і книжки, що надають ся на відчити про Маркіяна і до масового ширеня.

1. Столітє уродин Маркіяна Шашкевича, написав др. Ів. Брик „Просвітні листки“ ч 33, ціна 10 сот.

Горячо поручаємо сю брошуру незвичайно дешево а написану живо, приступно і ясно. Книжочка висвітлює часи до Маркіяна Шашкевича, світлогляд Маркіяна і его бажаня, его праця і заслуги, Русалка Дністрова.

2. Маркіян Шашкевич (з портретом), („Просвітні листки“ ч. 16.) Зміст: коротенька життясья, 2) З віршів М. Шашкевича: Підлісьє. Над Бугом, З окрушків, Думка, Дністрованка. Ціна 6 сот.

3. „Руска Письменність“ т. III: Твори Маркіяна Шашкевича. Ціна в звичайній оправі 1 К 60 сот. в гарній оправі 2 К.

Книжки сі висилає ся по надїсланю гроший і почтової оплати. При замовленях понад 20 К оплачуємо почту самі. Комісантам значний рабат. Замовленя слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, ринок ч. 10.

Гігієнічні тутки і паперці з марками і бандеролями Р. Т. П. Русини всюда і все жадати.

„ДНІСТЕР“

Одинок галицько-руська фабрика туток і паперців в Збаражї.

ПОРАДНИК
для „Соколів“ і „Січий“
„НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.

Зладив С. Горук.

Сторін 346, кількадесят ілюстрацій крім рисунків до впоряду і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Осолінських ч. 11, або в книгарні Нау. Тов. ім. Шевченка у Львові, Рянок 10. по ціні 3 К 20 с за оправлений примірник. На оплату почти вляжить долучити 26 со іків.

